

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob sorkih, četrtkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerje pa ob 7. uri večer. — Obeje izdanje stane: za en mesec . . . 1.—, liven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— : : : 4.50 za pol leta . . . 6.— : : : 9.— za vse leto . . . 12.— : : : 18.— Naročnine je plačevati naprej na naročbo brez priložne naročnine se sprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 23 nč. liven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se računajo po tarifi v poštu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prestop, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javno zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo vredilstvu alič Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnine, reklamacije in agiaso sprejema upravnštvo alič, Molino pisale hčr. 3. II. nadst. Naročnine in eglise je plačevati lese Trst. Odprta reklama gije se prave postnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„P. edinost je moč“.

VABILO

na javni narodni shod,

ki ga sklicuje pol. društvo „Edinost“

v gostilni gospoda Jurija Gerdola „Pri lovcu“, v nedeljo, dne 20. t. m. ob 3¹/₂ uri popoldne.

Dnevni red:

1. Nagovor predsednika.
2. Utemeljevanje resolucije radi osnutja okrajnega glavarstva za tržaško okolico.
3. Eventuelni predlogi.

Tržaški in okoličanski Slovenci!

Sedaj Vam je prilika, da pokažete svoje zanimanje za javne stvari Vaše občine, in po tem takem tudi za svoj lastni blagor. Vsakemu bode prilika, da pove, kar mu je na srcu. Politično društvo „Edinost“ sklicuje zaporedoma shode po okolici, a okoličanom je dolžnost, da se v velikem številu udeležijo teh shodov in da posežejo tudi v razpravo, kajti le tako izvedo bodoči poslanci, česa želi in zahteva ljudstvo.

Odbor političnega društva „Edinost“.

Častitim našim gg. naročnikom!

Pred nekaterimi dnevi razposlali smo častitim naročnikom nakaznice, iz katerih je vsak razvidel svoj zastanek do zvršetka tekočega leta. Vžle temu večina ni še doposlala zastane naročnine. Prosimo torej, da se odzovejo opominu ter doposljejo zastanek najkasneje do 20. tekočega meseca, ker drugače bomo primorani ustaviti list.

Upravnštvo „Edinost“.

Javni shod

polit. društva „Edinost“ dne 13. decembra 1896. na Greti.

(Dalje)

Dr. M. Pretner: Naš narod je večinoma bolj reven. Hraniti in vzdrževati se mora le z lastno pridnostjo, delom in poštenjem. Ali delo in poštenje ne odločujeta dandanes. Zato imamo le malo pravic. Dandanes velja načelo: kdor je bogatejši, temu gredo več pravice. — Tako se godi nam Slovencem tudi tu v Trstu. Na družih cesarskih uradih nam pade včasih kaka mrvica, ali na magistratu velja načelo: kar je slovenskega, ven!

Popolno enakopravnost smo živali do najnoveje dobe le v — cerkvi. Tu smo bili spošto-

vani kakor drugi, tu smo smeli Boga moliti v svojem jeziku, tu smo našli obrambe in zaščite tudi mi, kakor sploh vsi — preganjani! O takih razmerah smo se bolj in bolj uživali v prepričanje, da sti za nas nerazdružno spojeni verska in narodna korist. — Tem bolj nas je zabolelo v srce, ko smo jeli opazati v najnovejši dobi, da se nam je jelo vidno odmikati to jedino naše zatočišče, da so se tudi v cerkvi razmere jelo slabšati za nas. — V cerkvi ne smemo več s pesmijo skazovati zadnje ljubavi našim dragim pokojnikom, ker slovenska pesem znači — provokacijo. — Ako okoličani prihajajo v Trst na javne cerkvene obrede in ako so toli drzni, da javno molijo svojega Boga v svojem slovenskem jeziku, psujejo jih laška gospoda in obdolžujejo jih, da hodijo v mesto — provocirat. V Rojnu se je izgnalo iz cerkve društvo „Zarja“, ki si je tekom mnogih let steklo obilnih zaslug za cerkveno petje. A kdo je je izgnal? (Klici: Vsi vemo, kdo! Jurca!) Kristus je rekel: Pojte in učite vse narode! V Trstu ne velja ta rek, ampak tu velja: Pojte, in učite v laškem jeziku! Tako veleval naš magistrat. Lahko rečem, da nikjer v Avstriji se občinska oblast ne vtika toliko v cerkvene stvari, kakor

ravno pri nas v Trstu. Duhovniki so pod strogo kontrolo, sleherni njih korak se opazuje. In gorje onemu, ki pokaže le najmanjšim znamenjem, da je dober tudi nam Slovincem! Napadajo ga, nima miru več pred gospodo in njih časopisjem. Tako se je godilo z bivšim škofom, in tako se bode godilo tudi v bodoče. Kako se postopa o imenovanju župnikov! Tu se ne gleda prav nič na kvalifikacijo, tu se ne gleda prav nič na zasluge, niti se ne pošteva službena leta starejših, vrednih duhovnikov, ampak glavno vodilo je: Le ne Slovenci! Župnikom, ki ne znajo slovenski, prirejajo javne in hrupne sprevede z godbo. (Burno pritrdjevanje.) In ti mladi župniki so verni učenci svojih mojstrov, oni štejejo in poštevajo le svoje „laške“ ovčice kakor da bi slovenskih ogromnih večini niti ne bilo. Vidite torej, da je laška propaganda raztegnila svojo agitacijo tudi na cerkev, tudi na cerkveno polje je zanesla zaničevanje Slovencev. Tako so se torej zasukale stvari tudi na cerkvenem polju. Ali naj molčimo k temu, ali naj denemo roki krizem? Ne, ampak zganimo se! Protestujmo, dokler je še čas! Postavimo se po robu, da nam najnovejša agitacija ne pogazi slovenskega postenja po tržaški okolici! (Viharno odobravanje.) Predlagam torej resolucijo:

Zborovalci, zbrani na javnem shodu političnega društva „Edinost“, protestujejo proti pogostemu napadanju katoliške cerkve in njenih duhovnov od strani mestnega zbora tržaškega in protestujejo posebno proti temu, da bi se zlorabljala cerkev za poitalijančevanje v Trstu in okolici.

Fran Godnik omenja, da takrat, ko se je zidala sedanja cerkev v Barkovljah, je imelo to selo le kakih 300 prebivalcev. Sedaj jih pa ima nad 3000. Jasno je torej, da cerkev ne odgovarja sedanjim razmeram, ker je veliko premajhna. Predlaga torej resolucijo:

Zborovalci VI. okraja, zbrani na javnem shodu na Greti, prosijo slavni magistrat, oziroma visoko c. kr. vlado, da se v Barkovljah čim preje dozida na istem prostoru nova prostornejša župna cerkev.

K tej resoluciji se je oglasil za besedo domačin Tomaž Šverca: 14 let je že, odkar

PODLISTEK

Krivoseška gostilna.

Srbski spisal Gjuro Jakšić; preložil A. B.

„Človek, kako jej moreš to velevali, ko ga noče, ko ga nima rada? Zagledala se je v Rako in njeno srce bje zaunj. Samo nauj misli! Potem pa, mislila sem, naj dete tistega dobi za moža, h kateremu jo vleče srce, naj bode vsaj ona srečna, ako sva že midva bila nesrečna!“

„Z Mirkom bode srečna.“

„Ne“, je rekla Mitra odločno. „Tisti naj bode njen mož, katerega si želi.“

Stojadin je stisnil pest ter v svoji jezi že hotel udariti ženo. Zdajci je pogledal skozi okno — in roka mu je onahnila. Tam konec češpljevega vira je ugledal svoje ljubljeno dete; ljubko svojo glavico je povešala v naročje in bridko jokala. In on že ni imel več moči, da bi zvršil, kar je bil sklenil v jezi.

„A kaj naj storim sedaj, ko sem sodniku in popu zastavil besedo?“ je velel skoro z mehkim glasom. „In prilika je tako ugodna. Kje jej dobim boljšega moža nego je sodnikov sin? In boljši je ter pridnejši od tistega Rake. Kdo pa je ta Raka?

Čegav je? Siromak brez svojcev! In sedaj so mu uklenili še zadnji ostanek sorodstva, tistega starega malopridneža Mutibariča, ter oddali okrožnemu načelniku, in pojutšnjem pojde že morda v ječo! To se ne zgodi, dokler bodel imel Stojadin še svojo glavo na ramah!

„Ubogo dete! Le poglej, kako bridko joče! Od žalosti umre, revica, in samo zaradi tvoje neusmiljenosti!“

Stojadin je še jedenkrat pogledal skozi okno, povedil oči ter si ni upal več obdelavati svoje žene. Mitra je še nekaj mrmrala sama pri sebi, potem pa je šla ven, nič manj zmešana nego on. Videča na dvorišču ležečega psa, ga je kar se da strupeno pogledala, kakor bi se hotela znositi nad njim zaradi krivice, ki se jej je zgodila ravnokar.

Stojna pa se je zjokala med tem. Potem je ustala, umila si objokane oči ter hotela oditi. Ta hip se je začul šum na tej strani plotu. Bil je Raka. Tudi njegov obraz je bil resen in slabovoljen, pogled mračen.

„Stojna“, je vprašal z mehkim glasom. „Jeli doma?“

„Da, Raka. Sedaj se posvetuje z materjo. Idi, Raka, napravi ponudbo.“

„Stojna, pridi zvečer na tajno mesto. Samo počakaj, da se čisto stemni.“

„Dobro.“

„Mnogo ti imam povedati.“

„Pridem, Raka.“

Stojna je šla v hišo, Raka pa je krenil proti grapi, ki je pod Stojadinovim poslopjem držala do onkraj vasi. Tja je hodil Raka, kadar se je hotel sestati z lepo Stojno ali pa za drugi dan dogovoriti se o sestanku. „Nocoj jo bodem torej videl na tajnem mestu“. Bil je to kraj kakor navlašč za sestanke zaljubljenih parčkov. Nad njim je stala krivoseška cerkev. Okrog nje se je širilo daleč na okrog pokopališče, z velikimi lesenimi križi, na katerih so viseli venci in robci. Vmes je bil prijeten prostorček, od vseh strani obkroževan od gostega grmičja. Tu se ju ni mogla nadejati živa duša, tem manj pa ju videti. Mrtveci pa so nemil! In ko bi tudi izpregovorili, bi si ne mogli kaj, da bi ne blagoslovili žive ljubezni, ki je cvetela tu na grobišču. Po dnevu se je pač dogajalo, da so mladci in mladenke iz vasi tod mirno hodili po vodo in tedaj je tu vladalo življenje in vrvenje. A to je trajalo samo do solnčnega zahoda. Pozneje ni žive duše ni bilo na izpregled. (Pride še.)

sem dal svoj prispevek za zidanje nove cerkve, a še danes ni nikakega znamenja, da mislijo zidati. Cerkev je tako majhna, da nas ol stoji v cerkvi, pol pa zunaj cerkve. Tako ni mogoča prava po- božnost. To je huda krivica, da trpimo na takih nedostatkih. Saj splošno jemo tudi mi svoje dolžno- sti do občine in države. Zahtevati smemo torej, da tudi ti poslednji spojnjujete svoje dolžnosti do nas. (Polhvala.)

Resoluciji Pretnerjeva in Godnikova sti se vsprejeli soglasno.

Zborovalec Karol Pertot je pripovedo- val o nastopnem kričečem dogodku: Jaz sem pri- redil spomenik pokojnemu, nepozabnemu Dragotinu Martelanu! (Slava njegovemu spominu!) Ta spomenik smo postavili na grob, a sedaj ga ne vidimo več na njega mestu. Menda po noči so ga odnesle brezvestne, lačne, najete duše! To je škandal, to je sramota! (Hr p po dvorani.) — Še jedno kričeče dejstvo moram omeniti. Barkovljanski capovilla se je izrazil v pogovoru z menoj, da je 99% Bar- kovljanov proti avstrijski dinastiji. Kder pozna čustvovanje nas Slovencev, kdor ve, kolikov po- tokov krvi je naš rod že pretočil za to državo in nje dinastijo, ta razume, kako hudo razžaljenje je tako očitaje za nas. (Tako je!) Pozivljam društvo „Edinost“, da ono v našem imenu protestuje proti takemu žaljenju, ako ne, protestoval bodem sam. (Burno pritrdjevanje.)

Predsednik Mandič: Kar se dostaje Mar- telančevega spomenika, so že storjeni potrebni ko- raki, da zadene kazni one, ki so odnesli spomenik. (Dobro! Dobro!) Glede druge pritožbe, se pa tudi jaz v imeu pol. društva „Edinost“ slovesno in od vsega srca pridružujem protestu proti takemu zasramovanju, proti taki črni laži. (Viharno plo- skanje in živio klici.)

Za besedo se je oglašil Josip Pertot: Slavni zbor!

Slavno predsedništvo bi prosil, da mi dovoli staviti skromno prošnjo na odbor političnega dru- štva „Edinost“.

Znano je vsem tu pričujočim zborovalcem, da je ustanovil „slavni“ tržaski magistrat pred par leti brezpotrebne italijanske oddelke a magistrat- nih slovenskih šolah v spodnji okolici in sicer v Barkovljah, Rojani in Škeđu. Znano je tudi vsem, kaka sredstva da uporablja ta sl. tržaski magi- strat, da bi napolnil s čim večjim številom sloven- skih otrok te brezpotrebne italijanske oddelke. Lovi jih z obljubami, z darovi itd., sploh z vsem, kar se more gnjusiti poštemu človeku. — Ali to-le sredstvo, ki so si je zamislili ti naši nasprotniki zadnja leta, je že proti vsem človeškim zakonom ali postavam. Zamislili so si pa to-le: Da smejo oni slovenski otroci, ki so dovršili peto (5.) leto, toda niso dokončali šestega, vstopiti v italijanski od- delek, v slovenski pa ne. Na ta način ugrabili so nam, predragi zborovalci, ti naši nasprotniki mnogo naših otrok, posebno letos, vsaj kolikor mi je znano v Barkovljah.

Zatorej prosim slavno predsedništvo ali prav za prav odbor pol. društva, da, ako mu je še ne- znano to početje magistratnih uradnikov, da se informira o tem lovu, ali prav za prav kradenju naših otrok, ter da obvesti sl. namestništvo o tej vnebovpijoči krivici, ki se godi naši narodnosti.

Iz teh razlogov predlagam tudi primerno re- solucijo, katero naj blagovolijo vsprejeti častiti zborovalci radi njene važnosti za naše šolske raz- mere. Resolucija se glasi:

Zborovalci na shodu polit. društva „Edinost“ v IV. okraju trž. okolice odločno protestirajo proti krivičnemu lovu na slovenske otroke od strani magistrata, ter prosijo slavno vlado, da od- pravi to krivico.

Predsednik Mandič: Predsedništvo pol. društva „Edinost“ jemlje na znanje to pritožbo in priporoča, da se vsprejme ta važna resolucija. Resolucija je bila vsprejeta soglasno.

(Zvršetek pride.)

Za narodno enakopravnost.

(Dalje.)

Poslanec dr. Gregorec je nadaljeval:

Navesti hočem še en slučaj iz najnovejše dobe.

Neki preiskovalni sodnik v spodnji Štirski je po- vabil slovenskega kmeta kakor pričo. Mož je prišel

in je govoril: „Gospod, umem nekoliko nemških besed, pa govoriti po nemški tega ne znam. Pro- sim zaslišite me po slovenski.“

Po obstoječi jezikovni naredbi od dne 18. aprila 1882 je bila temu uradniku dolžnost, da bi bil slovenski zaslišal tega slovenskega kmeta, ne pa da ga je zmerjal z nastopnimi besedami: „Kaj vi ste prišli sem, da hujskate tu? Jaz vam že preženem hujskanje!“ (Čujte! Čujte!) Do takih presežanj in sovražnosti prihajajo naši uradniki. Njegova ekscelenca, g. ministerski predsednik, je izjavil opetovano, da je sklenil za trdno, da stori konec narodnemu prepiru in da ustanovi narodni mir. No, jaz pravim na to, da kaj tacega ne bode mogoče pri nas, vsi njega najbolji nameni se po- rušijo ob sedanjem birokratiškem materijalu.

Tu treba poseči vmes, in sicer visoko gori nad podrejinimi uradniki. Nižji uradnik se navadno ravna po svojih predpostavljanih (Pritrdjevanje), in ako vidi, da le tem ni neprijetna gonja proti Sloven- cem, se udeležuje iste in jo povspešuje. Ako pa se godi nasprotno, potem se brzda tudi on, ali tega manjka.

Mi Slovenci smo podrejeni štirim deželnim načelnikom, dvem namestnikom in dvem deželnim predsednikom. Vsi štirje so nam tuji, nobeden dobrohoten, dva odločna nasprotnika, namreč na- mestnik tržaski in deželni predsednik v Celovcu. Tema dvema bi jaz postavil na stran še prejšnjega namestnika Štirske, barona Kubecka. (Oporekanje.) Od te trojice smo pretrpeli najhujšega mi Slovenci. Tudi najopravičenejšim zahtevam so se ti gospodje prodvili najtrdozratneje, osobito na polju podr- žavljene šole. Neka občina na Koroškem se je morala boriti nad 20 let, da si je priborila slo- vensko narodno šolo. (Čujte! Čujte!) Jaz sem do- kazal v tej visoki zbornici povodom zadnje raz- prave o proračunu, da se nad 6000 slovenskim otrokom na Koroškem in Štirskem celó veronauk odreka v materinem jeziku (Čujte! Čujte!) in boj za slovensko šolo v Trstu in Gorici je skoro da brezkončen. Kaj se je zgodilo vsled tega? Med tem, ko so imenovani gospodje deželni načelniki skušali pritiskati cesarju zveste Slovence in njih narodna stremjenja, navtala je in se ojačila ob njih naklonenosti Irredenta italiana in Irredenta teutonica.

Irredenta italiana se je povspela celó že do uporstva proti državnim odredbam, in na Koroškem in na Štirskem smo doživeli češčenje Bismarcka, kakoršno mora globoko obžalovati sleherni avstrijski patrijot, zlasti sedaj, po famoznih hamburgskih razkritjih. Pod temi gospodi je zavladala taka razdraženost med nemškim in italijanskim narodom proti slovenskim rojakom, da jo je močno obžalovati, in ki žuga že miru v deželi. V to ho- čem navesti dve dejstvi. Šolska družba slovenska, izzvana po šolskem društvu nemškem, je ustano- vila v Velikovcu na Koroškem slovensko ljudsko šolo pod vodstvom častitljivih šolskih sester. V noči po slovesnem otvorjenju so bila pobita in porušena vsa okna na tem lepem poslopju. (Čujte! Čujte!) Takega barbarstva nismo zakrivali mi Slovenci nikdar proti mnogoštevilnim šolam nemškega Schulvereina na slovenskem teritoriju. (Posl. dr. Menger: Spomenik Anastazija Grüna!) Jaz obža- lujem to! (Klici: Mi obžalujemo tudi!)

Še jeden slučaj. Neki člen te visoke zbornice, pripadnik veleposestva češkega, je bil letos po leti v Beljaku, in je opazoval, kako je neki mož šel po ulici in je kričal, ne da bi se kdo izpodtikal nad tem: „Slovence (Windischen) treba enkrat pokončati, še danes mora biti mrtev jeden teh slo- venskih psov!“

To so žalostni pojavi neizmerne hujskanja, ki je nadvladalo, a vzlic temu je deželni predse- dnik Koroške nekoč poročal zbornici poslancev: „Na Koroškem vlada najgloblji narodni mir.“ (Ve- selost.) S takimi deželnimi načelniki ne doseže svojega namena g. ministerski predsednik, ne bode mogel ustanoviti v nas narodnega miru. Isto velja tudi o nekaterih resortnih ministrih in njih pisar- nah, v katerih, žal, sedi le preveč nasprotnikov Slovanom, ki le predobro umejo, kako je pravo- časno zaustaviti sleherno akcijo v prilog narodne ravnopravnosti.

Njeg. ekscelenca, g. pl. Gautsch, je v drugič naučni minister. Mi Jugoslovani smo bili tega menenja, da se je nekoliko poboljšal v svojih ne-

radovoljnih počitnicah (Veselost!). Toda jako smo se varali. Zastonj smo prijavljali zbornici svoje prošnje, zastonj smo urgirali v proračunskem od- seku, nesrečna šolska vojna traja dalje in je do- bila novega netiva v zadnjih imenovanjih, izvrše- nih po g. naučnemu ministru na Koroškem. Tu gre namreč za imenovanje novega deželnega šol- skega nadzornika in novega vodjo učiteljske. Nadejali smo se, da bodeta imenovana moža, ob- jektivno misleča v narodnih stvareh. Žal, da mo- ramo konstatovati, da temu ni tako.

Ker sta torej gospoda Zindler in Linhart ostala na svojih mestih, je vse naše šolstvo na Koroškem in Štirskem v rekah treh naših noto- rijskih in najhujših sovražnikov. (Čujte! Čujte!)

Tovariš Robič se je pritožil radi tega v pro- računskem odseku in je pokazal na ozlovoljenje, ki je nastalo vsled tega v vsem slovenskem ljud- stvu. Njegova ekscelenca je rekel na to, da je ti imenovanji izvršil po temeljitem premišljevanju in vzemši v poštev vse okolnosti. (Smeh.) No, po mojih informacijah je stvar drugačna.

Gospoda moja! Tu imam nemški list. V tem listu je ponatisnjen prevod nekega članka, ki je bil brez vsacega zadržka prijavljen v nekem slo- venskem listu in kateri list se tiska v Ljubljani. Tu se torej nahaja nastopno in jaz prosim gospoda predsednika, da mi dovoli, da prečitam (čita):

„Neki ljubljanski profesor na realki je čital imena učencev na obrtni nadaljevalni šoli. Ti učenci, ki prek in prek pripadajo slovenski narod- nosti in ki razumejo malo ali prav nič nemški, so odgovarjali s „tukaj“. Ta nedolžna besedica je tako razjezila nemškega profesorja, da je zavpil Vsakdo mora odgovoriti „hier“. Ali večina učencev ni razumela tega in nekateri so odgovorili zopet s „tukaj“.

To je spravilo profesorja v najhujo jezo in je kričal: „Jaz vam že preženem „tukaj“; kako se predrznete reči „tukaj“ (Smeh). Vi kranjski ušivec!“ (Čujte!). Po teh besedah je prisolil dečku par klofut. Deček je zbežal, profesor je skočil za njim do vrat in je rekel: „Ven z vami! Kdor ne govori nemški, tega imam pravico ven vreči!“

No, kdo je bil ta mož? Ta mož je prav tisti, katerega je njegova ekscelen- ca gospod naučni minister spoznal najvrednejim, da posluje kakor vodja učiteljske v Celovcu. (Čujte! Čujte!) O tem ne izgubim nobene besede več, ampak argu- mentujem še nastopno: Njegova ekscelenca gospod naučni minister je ali poznal karakteristiko tega nadripedagoga ali je ni poznal. Ako je ni poznal, naj zahvali gospoda deželnega predsednika na Koroškem, da se je tako velikanski urezal. Ako pa je poznal pravo karakteristiko, potem pa je pokazal, da niti poti noče gladiti narodnemu miru na Koroškem, ampak da hoče vojne (Tako je!) in menim, da smem reči o takih okolnostih, da on niti ne sodi v tako ministerstvo, katerega načelnik je izjavil javno in slovesno, da hoče ustanoviti na- rodni mir. (Prev dobro.)

Isto velja tudi za gospoda ministra pravo- sodja, le v večji meri.

Due 27. oktobra je razpravljal proračunski odsek o mojem predlogu o zlih razmerah na sodiščih na Koroškem in Štirskem gledé sloven- skega uradovanja. Tovariš Robič je potrdil, da so take zle razmere. Gospod minister pravosodja je utajil vse ter je označil vsebino mojega predloga kakor „obdolževanja splošne naravi“, na katere da noče reagovati dalje. No, te pretveze nisem mogel prerezati gospodu ministru za pravosodje o zadnji razpravi o proračunu, kar nisem mogel priti do besede, nadejam se pa, da to pot pridem do be- sede in dokažem s pomočje kakih 200 izgledov (Hrupna veselost. — Poslanec vitez Stalitz: Tega ne bi bili smeli povedati, sedaj ne dobite besede! — Ponovna veselost.), ki so vsi vzeti iz uradnih podatkov, da je v proračunskem odseku izrazil zmoto ali pa je vedoma šel mimo resnice.

Nekaj pa bi hotel povdariti že danes (Posl. Brzorád: Povejte takoj vse, to je najbolje, sicer ne pridete do besede! — Veselost.)

Tega bi bilo preveč. (Veselost.) Njegova ek- scelenca gospod minister pravosodja, je rekel v proračunskem odseku, da se klanja načelu, v do- movini naj se vsakdo zaslišuje v materinem jeziku in tudi rešitev naj dobiva v svojem jeziku.

To je povsem pravo. To zahteva tudi jezikovna naredba od 18. aprila 1882, ali to je ravno zlo, da se sodni uradniki ne držé tega (Prav res!) in da kršijo to načelo. In med te kršilce spada tudi njegova ekselencija, gosp. minister za pravosodje kakor predsednik višjemu deželnemu sodišču v Gradcu (Veselosť.), kajti toliko pod njegovim prednikom vitezem Waserjem, kakor tudi pod njim in tudi sedaj se slovenske tožbe, prihajajoče na višje deželno sodišče potem rekurza, nikdar ne rešujejo slovenski, ampak vsikdar nemški (Čujte!), torej ni res, da pri nas dobiva vsakdo tudi rešitev v svojem materinem jeziku.

(Zvršetek pride.)

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 18. decembra 1896.

Državni zbor. Zbornica poslancev je nadaljevala včeraj razpravo o proračunu ministerstva za nauk in bogočastje. Za besedo se je oglasil italijanski posl. Tirolec Campi z željo, da bi se vlada bolj ozirala na učne potrebe italijanske narodnosti; le ta zahteva, da se osnuje italijansko vseučilišče na italijanskih tleh Avstrije. Govornik se nadeja od dobrohotnosti vlade, da se zasnove taka visoka šola in je predlagal v družbi s posl. Burgstallerjem resolucijo v ta namen.

Taki so ta gospóda. Tako govore gospóda, ko so gori na Dunaju, tista gospóda, ki kratije nam Slovencem najprimitivnejša prava na šolskem polju; gospóda, ki se v jednomer sklicuje na vzvišenost narodnega načela, ki pa v isti sapi gazijo v blato isto načelo, ako se sklicuje nanje — kdo drugi; gospóda, ki so brez kraja navdušeni za liberalizem, kadar zahtevajo svobode za-se, ki so pa najhujši avtokrati in tirani, kadar bi morali spoštovati svobodo drugih. — Sicer bi se dalo razgovarjati o tem, da-li in v koliko je opravičena želja gosp. Campija, da bi se vlada „še bolj“ ozirala na čne potrebe italijanske narodnosti. Konstatovati oramo namreč, da je italijanski živelj najmalostevilnejše zastopan v družini avstrijskih narodov, a vzlic temu gospoduje v treh upravnih skupinah: v Gorici, Trstu in Poreču. In ako k tej okolnosti še prištejemo nepopravno naklonjenost vseh avstrijskih vlad do italijanskega življa — ta naklonjenost je postala globoko ukoreninjena tradicija — potem si že smemo misliti, da je gledé ljudskega šolstva dobro preskrbljeno za italijansko narodnost. Istotako smejo biti Italijani zadovoljni se srednjim šolstvom; tudi na tem polju je dobro preskrbljeno zanje. Srečne se morejo šteti, ako postevajo, da mnogostevilnejši Slovenci nimajo nijedne srednje šole, primorski Slovenci in Hrvati pa sploh nikake: ne popolne in ne nepopolne. Italijanom je država zasnovevala tudi lepo obrtno šolo, docim je na Slovence sploh pozabila. — In slednjič tudi gledé visokega šolstva nimajo Italijani posebnega povoda do tožeb. Preskrbljeno je zanje na vseučilišču v Gradcu in v Inomestu, da morejo polagati izpite v svojem jeziku.

Po vsem tem je torej razvidno, da avstrijska vlada ne postopa ravno po mačehovski z italijansko narodnostjo, seosebno, ako primerjamo to postopanje s postopanjem vlade do drugih narodnosti, in do nas Slovencev še posebe. Ali pustimo to. Držeči se načela popolne enakopravnosti ne štejemo Italijanom v zlo, ako skušajo doseči kolikor le možno za svojo narodno vzgojo. Mi bi tudi odkrito simpatijo spremljali vsa njih prezadevanja v ta namen, ako ne bi Italijani sami našli teh simpatij se svojim kričečim postopanjem do drugih narodnostij. Denimo, da se Italijanom res godi krivica, denimo, da je vlada res krivična njim. Ali pa imajo Italijani pravico očitati vladi krivičnost? Nimajo je, ker ravno oni sami dajejo vladi najgrše izglede najčrneje krivičnosti!!! Kdor sam ne zna biti pravičen, ta je najzadnji poklican, da bi drugim očital krivičnost! Dokler tržaški Italijani odrekajo svojim slovenskim meščanom jedno berno slovensko šolo, dokler v šolstvu okoličanskem vzdržujejo take organizacije, da je našim otrokom zaprta pot do nadaljnje naobrazbe, dokler urejajo šole tako, da služijo italijanizaciji mesto narodni prosveti, dokler dopuščajo, da rase v naši okolici — na sramoto XIX. veka — do 50% otrok brez vsake šolske vzgoje, dokler torej tako grozno greševajo proti kulturnim potrebam naroda-soseda in proti vrhnim

pedagogičkim načelom: jim moramo odrekati pravico do tožeb nasproti vladi!

Vlada seveda ne sodi tako strogo o italijanski gospódi. Morda ne vidi krivic, ki jih proizročajo ta gospóda našemu narodu ali pa jih — neče videti. — Resnica je, da je naučni minister vsaj prijazno in dobrohotno odgovarjal gospódoma Campiju in Burgstallerju, kar se baje ne zgodi vsakemu slovenskemu poslancu. Menil je, da si vlada prizadeva, da bi na vseučilišču v Inomestu zasnovala italijanske vspešne stolice. Nekaj se je že zgodilo, toda dosedanjí obisk, žal — gosp. minister je rekel: žal — ni posebno vspodbuden za gosp. naučnega ministra! To se pravi: premalo italijanskih dijakov je. To je naravno. Avstrijskih Italijanov je malo v Arstriji in še od teh zahaja jeden del na visoke šole — v Italiji! — Vendar je govoril o italijanskih željah, o slovenskih pa je — molčal! Tako je uveljavljeno načelo: vsakemu svoje. Le žal, da nam Slovencem nudijo vedno le slabši konec. Na velike preosnove ne misli gosp. minister, kajti zatrdil je, da gledé šolstva ostane še dolgo kakor program latinski rek: *Quia non movere*. Opravljati pa hoče pridno — drobno delo! Škoda res, da nam ni povedal, da-li misli tudi slovenske, za res „drobno“ zahtevati uvrstiti med svoje „drobno delo“.

Te bi bile naše opazke o včerajšnjih izvajanjih g. ministra barona Gautscha.

Minister za deželno brambo je predložil zakonski načrt o pokojninah orožnikov, njih udov in sirot.

Srbski kralj se je predsinočnem odpeljal z Dunaja v Beligrad. Do Budimpešte ga je spremljal razkralj Milan. — Z istim vlakom se je odpeljal kraljev stric, Katargin, v Bukarešto. Na železniški postaji poklonila sta se kralju srbski in romunski odposlanec.

Italijanski senat je v svoji včerajšnji seji odobril zakonski načrt glede narodne obrambe v času miru. Ta načrt določa tudi ovaduhom razne kazni. —

Francozka zbornica poslancev. V včerajšnji svoji seji odobrila je zbornica poslancev v Parizu s 495 glasovi proti 21 stroške, katere je imela francoska republika za slavnosti, prirejene ruski carski dvojici v čast. Socijalisti so predlagali, da naj se tej svoti doda še kredit 4 milijonov frankov v podporo takim delavcem, ki so podpore potrebni zbog primanjlovanja dela. Ta predlog pa je propal s 346 glasovi proti 146.

Različne vesti.

Shodi po okolici. Jutri popoldne (ob 3½ uri) bo de javen shod v gostilni g. Jurja Gerdola „pri lovcu“. Shod sklicuje pol. društvo „Edinost“. Prebivalci II. okraja se pozivljajo na obilno udeležbo.

Učenjaki okolo „Piccola“ in okrajno glavarstvo za tržaško okolico. To je res čudno, da je zlobnost navadno v družbi — z neumnostjo. Zlobnost „Piccolova“ je na glas, a tudi neumnost razpečava to krivonosno glasilo kar na drobno in na debelo. — Včeraj se je zopet spomnil naših shodov in mi si ne moremo kaj, da ne bi utrgali par cvetk z gredice njegove nevednosti. Neumnost prva: „osnutje okrajnega glavarstva za okolico ni mogoče brez ločitve od mesta!“ — Bedastoča druga: „v okolici niti ni jednega samega primernege središča, kjer bi mogel biti sedež novemu okrajnemu glavarstvu“. — Tretja bedastoča (ta je lapidarna): „ako se okoličanske vasi odcepijo od mesta, pridejo deloma pod Nabrežino, deloma pod Sežano, deloma pod Divačo in deloma pod Dolino“. (Oddahnite se malo prijatelji! Pa ne da bi mislili prijatelji, da se le šalimo, tako stoji črno na belem v „Piccolu“ od dne 17. t. m. št. 5457. Ali oddahniti se treba malo, kajti najjačjim želodcem je utrudljiva taka grozna neumnost.) Četrta neumnost: „Vlada ne sme ustanoviti okrajnega glavarstva, ako jej ne dovoli deželni zbor tržaški!“ — Na vse te — neumnosti nočemo odgovarjati danes, ker nočemo kvariti veselja onim, ki bodo v zabave zborovalcem na jutrnjem shodu „pri lovcu“, reševali te „Piccolove“ — neumnosti.

Mi ne rečemo družega, nego, da se čudimo, kako morejo tako pisati. Ne, to še ni najhujše. Pač pa presega naše človeško razumevanje, kako more biti takih ljudi na svetu, ki čitajo kaj takega. Čitajo — kaj pa naj rečemo o onih, ki tudi — vernijejo take

bedastoče. Ti siromaki so prišli 500 let prepozno na svet, kajti nimalo ne sodijo v sedanje stoletje in med ljudi, ki znajo — misliti.

Imenovanje. Poštni asistent in absolvirani pravniki Alfred Kasprycki v Črnovicah, imenovan je konceptnim vezbenikom na poštne ravnateljstvu v Trstu.

Doneski moške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Trstu: Gosp. Fran Karis z Opčin je poslal 6 kron 40 stot., katere so darovali prijatelji zbrani pri gospej Mariji K., obhajajoči njen imendan. Proseški lovci v Vrhovljah so nabrali za prodano brinjavko 244 stot. Veleč. g. Matija Sila, žup. dekan v Temaju, je poslal 10 kron, nabranih o razdeljenju knjig družbe sv. Mohora. Bulgar g. Veljko Drumeff je nabral v Stokovi gostilni 10 kron. N. N. je poslal 40 kron, ker so se opustila nekatera običajna božična darila. Živelj darovalci in nabiralci!

Ta prekrasni izgled nepoznanega rodoljuba priporočamo najtopleje v obilno posnemanje. Tista božična darila stanejo čisto mnogo, a niso v nikako ali le malo korist dotičnikom. Denar pa, položen na oltar naše družbe, je v splošno korist, naložen je v najplemenitejše svrhe. Dotični darovatelj je menda trgovec; njega vzgled bodi še enkrat priporočen vsem ostalim slovenskim trgovcem.

Za „Božičnico“ so nadalje darovali: msgr. Fabris 20 kron, g. Kristijan Dejak 20 kron, g. E. K. 6 volnenih rut, 12 volnenih kap, 6 voln. ovratnikov, 6 mufov in 24 parov zapestnic. Nadalje je nabrala gospa Tereza Metlikovič od sledeče gospode: ga. Norberta Ružička 4 krone gg. Jakop Perhac in Franjo Valenčič po 3 Kr. Tereza Urbančič, Eliza Gulič, Marija in Anton Počkaj, Anton Žitko, Viktorija Žbona in Jakob Sotlar po 2 Kr. Ivan Zelenc, Jožefa Kranjc, Franja Ipavic, Franjo Valetič, Amalija Golmajer, Dragotin Hrovatin, Katinka Crtič, Ivan Černe in Vekoslav Kovačič po 1 Kr. obitelj Skrinjar 1 Kr. 20 stot. Franjo Počkaj 80 stot.

Za Trst. Davčni odsek zbornice poslancev na Dunaju je vsprejel resolucijo, s katero se pozivlja vlada, naj čim preje predloži zbornici predlog, ki bode določala, da so v Trstu za 20 let oproščene davka vsa prezidavanja, potrebna iz prometnih in zdravstvenih ozirov.

Na c. kr. obrtni šoli v Trstu so predsinočnem slovesno otvorili elektro-tehniški oddelek. Slavnosti so prisostvovali: c. kr. namestnik vitez Rinaldini, župan dr. Pitteri, zastopniki trgovinske zbornice tržaške, dež. šolskega odbora in drugih interesovanih korporacij. Otvoritveni govor je izustil ravnatelj vitez Heský. — Novi oddelek ima vse aparate, ki jih zahteva moderna elektro-tehnika, tudi aparate za produkcijo plina acetilena. Prostori so razsvetljeni električno lučjo.

Popravek. V poročilu g. posl. Dollenza (izdanje za četrtek) se je v tretji vrsti urinila pomota. V poročilu se čita namreč: „... sem priporočal, da se napravi tudi na Greti pri Barokovljah tak izvirak...“, glasiti pa se mora „na Greti pri Škrljah“.

Nesreča ali zločin? Ne le v sv. Križu, ampak tudi po vsej okolici in v mestu je napravila grozen utis srca pretresujoča žaloigra, ki se je dogodila na širnem morju minole srede. Danes doznajemo o tej nesreči (ali pa zločinu): tupta onih treh nesrečnih Križanov še niso našli vzlic vsemu trudu parnikov pomorske vlade, pač pa so našli njih barko tam v pristanišču „Gruaro“ (menda onkraj Gradeža).

Ves dogodek je še vedno zakrit v temo, tako, da ni možno govoriti o dejstvih, ampak le o slutnjah in kombinacijah, ki si jih snuje ljudstvo. Splošno menenje v Križu je to, da je na morju prišlo do kacega prepira radi mrež med našimi ribiči in dijožoti. To menenje ljudstva se opira posebno na dejstvo, da se dogaja večkrat, vsako leto, da italijanski ribiči pokradejo mreže našim ribičem. Tako se je dogodilo letos, kajti našim ribičem je zmanjkale povsem novih mrež. Kaj takega — tako sodi ljudstvo — se je najbrže dogodilo tudi nesrečne minole srede. Ljudstvo noče verjeti v kako nesrečo, ker ni bilo ni vetra ni megle. Saj hodijo naši ljudje na morje v stokrat neugodnejem vremenu. In pomisliti treba tudi, da so bili pone-srečenci najbolji in najizkušenejši ribiči v vse vasi. —

Positivnega torej ne vemo še ničesar o tem groznem dogodku. Le par besed se naj spregovorimo o poročilih, ki nam prihajajo iz sv. Križa o utisu, ki ga je napravil ta dogodek na ljudstvo. Prvi glas je došel v Križ okolo 7. ure zvečer, da so Čijožoti dovedli v Devin mrtvo truplo nekega Križana. Hipoma je bila vsa vas po koncu. Ljudje so kakor zmešani bežali po ulicah in hišah, jok in stok sta se razlegala po vasi. Jokali so celo si volasi možje. Ali takrat ljudstvo ni še slutilo o vsem obsegu nesreče. Potem pa, ko se je raznesel glas, da se pogrešajo še drugi trije možje in ko je ljudstvo jelo ugibati, kaj se je dogodilo na morju, vrtili so se pa neopisni prizori. Žival bi moral biti, ki ne bi se jokal. Razume se ob sebi, da od onega hipa, ko se je raznesel glas o tem groznem dogodku, živa duša ni mislila več na delo. Vse je zbegano, zmešano in izven sebe; to pa tem bolj, ker so bili ponesrečeni — kakor smo že sporočili — obče priljubljeni in spoštovani po vsej vasi.

O poslednjem krvavem dogodku v Šklednju. Našim oč. čitateljem je izvestno še v spominu, da so nekega jutra koncem oktobra meseca na vse zgodaj našli v Šklednju livarja Florjana Schalleck-a smrtno ranjenega ter da so zaprli njegovega prijatelja Antona Zappala, ki je bil na sumu, da je zabodel Schallecka. Sedaj doznajemo, da je Schalleck kljub smrtni rani ozdravel ter že ostavlja bolnišnico. Te dni se vrne na svoj dom, na Dunaj. Razprava proti Zappalu bode bržkone prihodnjega januarja meseca.

Strašno hudodelstvo. Te dni je Dunajski krvnik Seyfried obesil v Dolnji Tuzli (Bosna) kmetico Stano Mičičevo in nje ljubimca Jusufa Karamujiča. Oba sta bila na smrt obsojena zaradi tega-le hudodelstva: Stana Mičičeva je bila jako lahkomiselna in skrajno nenravnega vedenja. Zbok tega porajali so se večni prepiri z njenim možem. Da bi pa mogla svobodno ugajati svoje strasti, sklenila je umoriti svojega moža. Pridobila si je za svoj načrt Jusufa, in z njegovo pomočjo je zavratno umorila svojega zakonskega moža. Oba sta potem razkosala truplo umorjenega in vrgla kose prašičem v hrano! Ostanke sta zagrebla v vrtu. Jusufu je ta zverska ženska plačala nagrado 12 gld. Toda oblasti so pričele preiskavati, kam je izginil Mičič in našle so toliko dokazov za krivnjo Stane, da je slednji priznal svoje hudodelstvo.

Lov na medveda. Iz Delnic pri Reki poročajo: Minolega ponedeljka je logar Petranović, v službi posestnika dra. Bakarčiča, opazil blizu Delnic v gozdu sled velikega medveda. Malo pozneje je zagledal kosmatinca, ki se je vračal v svoj brlog, ne da bi bil opazil logarja. Petranović se je vrnil v Delnice ter prijavil svojemu gospodarju, kar je videl. Ker pa je bil le-ta zadržan, pooblastil je svojega logarja, da gre na medveda. Petranović je odšel se svojim bratom. Lovca sta našla medveda še v brlogu. Ko je zver zagledala lovca, udarila je proti njima, toda par dobro pomerjenih strelav jo je zgrudilo na tla. Ubiti kosmatinec je 180 m. dolg in tehtal 330 kg.

Odgovor Milanu. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo, da je bil letos v Parizu protimadjarški shod slovanske mladosti. Zastopatelji tega shoda so sestavili posebno brošuro in so jo doposlali tudi razkralju Milanu. Ker pa je Milan velik prijatelj Madjarov — kdo ne ve, zakaj?! — je seveda odklonil ono brošuro in pridodal še nekoliko lekcije slovanski mladini v Parizu. Sedaj pa je dobil nastopni odgovor:

„Monseigneur!

V Parizu učeča se visokošolska mladina srbska je čitala Vaše pismo žalostjo napolnjenim srcem. V tem pismu, v katerem nam vračate doposlano Vam brošuro, blagovolili ste nam prijaviti, da se ne morete spuščati v nikako občevanje z srbsko-romunsko-češko-slovaško mladino v Parizu. Vi obsojate shod, ki se je vršil dne 11. julija pod predsedništvom bivšega ministra Florensa in označujete istega kakor političko demonstracijo, kakor utikanje v notranje stvari sosednjega naroda in označujete po nas povdarjano idejo kakor iluzijo itd. Srbska mladina v Parizu si dovoljuje odgovoriti na to, da ni imel nikakega političkega značaja shod, ki smo ga priredili v družbi z romunsko-češko-slovaško mladino; ves shod je bil le protest proti napadu, ki so ga naperili Madjari

na neusmiljen način proti gori označenim trem narodnostim, posebno pa proti najsvetejšim čutilom srbskega naroda in proti njega tradicijam.

Še manje se dá naš nastop označiti kakor utikanje v notranje stvari sosednjega naroda; naš jedini namen — kakor je tudi razvidno iz sklenjene resolucije — je bil ta, da bi dosegli, da bi bili naši bratje, živeči na Ogerskem, deležni enakih pravic in da bi se enakopravnost raztegnila tudi na naše brate, živeče v Bosni in Hercegovini. S tem smo se odzvali le dolžnosti, ki nam bode sveta vsikdar. Čutstvo duševnega in krvnega sorodstva z našimi brati, živečimi izven mej naše domovine, nas je prisililo, da smo dali izraza tej ideji. Te ideje, gospod grof, ni možno označiti kakor iluzijo, ako nočemo žaliti najsvetejših čutil srbskega naroda. Podpisatelji tega pisma zagotavljajo konečno svojo lojalnost do dinastije ter da se hočejo držati tradicij iste*.

Zlobni jeziki govoré, da si monseigneur Milan ni vzel posebno k srcu tega odgovora.

Sodnijsko. Predvčerajšnjem je dobil 24letni težak Karol Fobec iz Trsta zaradi težkega telesnega poškodovanja 4 mesece težke ječe. Ranil je bil v prepiru mizarja Frana Delmestra.

21letni čevljar Ivan Putar s Proseka je obsojen zaradi razžaljenja javnega funkcionarja na 2½ meseca težke ječe.

23letni težak Fran Tranger iz Trsta je dobil zaradi javnega nasilstva in žaljenja stražarjev šest mesecev težke ječe.

Koledar. Danes (19.): + Kvatre. Nemezij, mučenec. — Jutri (20.): IV. adventna nedelja. Liberat, mučenec. — V ponedeljek (21.): Tomaž, apostol; Glicerij, muč. — Polna luna. — Solnce izide ob 7. uri 40 min., zaide ob 4. uri 15 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 3-5 stop., ob 3 pop. 6 stop. C.

Najnovejše vesti.

Trst 18. Gledé dogodka na morju, oziroma tajnostne smrti onih štirih Križanov, se odredile obla ti, da morajo biti oblastim na razpolago vse one čožotske ribiške barko, ki so bile v Trstu onega kritičnega dne.

Dunaj 18. Njegovo Veličanstvo je vsprejelo danes v avdienci deželnega glavarja goriško-gradiškega, grofa Frana Coroninija.

Dunaj 18. Predvčerajšnjem je tu umrl v Trstu znani, v pokojni polkovnik Alojzij vitez Desco-vich d'Oltra. Pokojniku je bilo 58 let.

Dunaj 18. Zbornica poslancev je vsprejela naslov „centrala“ proračuna ministerstva za nauk in bogočastje in je pričela razpravo o naslovu „bogočastje“.

Dunaj 18. „Wiener Zeitung“ prijavlja vseh predvčerajšnje enake železniškega ministerstva radi premembe tarifov za promet z žitom z Rusijo. O tem se bodo posvetovala železniško in druga prizadeta ministerstva.

London 17. O današnjem potresu so bila v Herefordu poškodovana katedrala, kolodvor in druga poslopja. Jedna žena je umrla od strahu.

Bombay 17. Dosedaj je obotelo na kugi 1511 oseb, umrlo pa 1094. Prebivalstvo se pa brani prijavljati oblastim slučajne bolezni. Domačini beže. 200.000 oseb je ostavilo mesto.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jeson — — — — — ravnica za spomlad 1896 8.20 do 8.21 Oves za spomlad 5.92—5.94. Riž za spomlad 6.82—6.84. Koroza za maj-juni 1897. 8.92-8.94 Pšenica, nova od 78 kil. f. 8.20 8.25 od 79 kil. 8.30—8.35. od 80 kil. f. 8.35—8.40 od 81 kil. f. 8.40 8.45 od 82 kil. for. — — — — —, letina 8.10—8.15 prosa 5.65—6.10.

Pšenica: Slabe ponudbe in omejeno povpraševanje. Trg stalen. Prodaja 15000 met. stot., 5 nč. dražje. Vreme: mlačno.

Praga. Neratificirani sladkor fer. 11.95, november-december 11.97 zopet mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljeno v Trst 3 carino vred odpošiljatev precej f. 33.25 — — — — — Concassé 34.50 — — — — — Četvorni 35.50 — — — — — V glavah andih 27 — — — — —

Havra, Kava Santos good average za december 59.50 za april 60.25, stalno.

Bamberg. Santos good average za december 49. — za za mare 1897. f. 50. —, za september 51. — mirno.

Pravna borska 18. decembra 1896

	čvčraj	danes
Državni dolg v papirju	101.25	101.25
„ „ v srebru	101.45	101.55
Avstrijska renta v zlatu	123.15	123.20
„ „ v kroun	100.75	100.75
Kreditne akcije	372.25	372.75
London 10 let.	120. —	119.95
Napoleoni	9.54 1/2	9.54 1/2
20 mark	11.78	11.77
100 ital.	45.50	44.46

ŽELEZNIŠKI VOZNI RED.

a) Državna železnica. (Postaja pri sv. Andreju Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

6.30 predp. v Hrpelje, Ljubljano, na Dunaj, v Beljak. 8.35 „ v Hrpelje, Rovinj, Pulj, Divače in na Dunaj

4.40 popol. v Hrpelje, Divače, Dunaj Pulj in Rovinj. 7.30 „ v Hrpelje (in od Hrpelj brzovlak v Pulj, Divače, na Dunaj, v Beljak.) Lokalni vlak ob praznikih

2.20 popol. v Divače.

DOHOD:

8.05 predp. iz Ljubljane, Divače. Hrpelj. 9.50 „ iz Pulja, Rovinja. 11.15 „ iz Hrpelj, Ljubljane, Dunaja. 7.05 popol. iz Pulja, Ljubljane, Dunaja. 9.45 „ brzovlak iz Pulja, Rovinja, Dunaja, Beljaka Ljubljane, Lokalni vlak ob praznikih:

8.35 popol. iz Divače.

b) Južna železnica. (Postaja južna železnice.) Od dne 1. oktobra 1896.

ODHOD:

7.45 predp. brzovlak na Dunaj, zveza z Reko. 8.25 „ brzovlak v Nabrežino, Benetke, Rim. 9. — „ omnibus v Nabrežino, Videm, Benetke in Verono. 9.55 „ poštni vlak na Dunaj, zveza s Pešto in Zagrebom. 12.50 popol. omnibus v Kormin. 4.40 „ omnibus v Nabrežino, Videm, Rim. 6.20 „ poštni vlak na Dunaj, zveza z Reko. 8.05 „ brzovlak na Dunaj, zveza s Pešto, Reko 8.05 „ brzovlak v Nabrežino, Videm, Rim. 8.45 „ mešani vlak v Nabrežino, Videm, Rim. 10. — „ mešani vlak do Mürzschlaga.

DOHOD:

6.48 predp. mešani vlak iz Mürzschlaga, Beljaka, itd. 7.30 „ mešani vlak iz Milana, Vidma, Nabrežine. 8.35 „ brzovlak iz Kormina. 9.25 „ brzovlak v Dunaja. 10.30 „ poštni vlak v Dunaja, zveza z Reko. 10.35 „ brzovlak iz Rima, Benetk. 11.20 „ omnibus iz Rima, Benetk, Nabrežine. 5.40 popol. poštni vlak v Dunaja. 7.36 „ omnibus iz Verone, Kormina, Nabrežine. 8.41 „ brzovlak iz Milana, Benetk, Vidma, Nabrežine; — 8.56 „ brzovlak v Dunaja zveza z Reko.

Narodnjakinje!

Dovoljujem si Vas opozoriti na svoje veliko skladišče oglja, drv, premoga in koksa v ulici S. Zaccaria števil. 1 (mej ulicama Chiozza in farneto).

Ker izdelujem od navedenih predmetov nekatere na lastno režijo, nekatere pa sem si nabavil pod najugodnejšimi okolnostmi, prepričan sem, da vas zamorem v vsakem obziru zadovoljiti.

Jamčim za točno postrežbo in poštene vago ter se priporočam z vso

udanostjo

Vekoslav Grebenc.

Spodaj podpisani, raznašalec našega lista, ki je zajedno **urar**, priporoča se toplo p. n. občinstvu za popravljanje vsakovrstnih ur. Udani

Friderik Colja,

vratar hiše št. 8 ulica Solitario

Razpis služeb.

Z novim letom izprazni se pri

banki „Slaviji“

troje uradniških mest

katerih se službenina določa po dogovoru. Kandidatje na jedno teh mest uže naj svoje s prilozami podprte prošnje do 31. dne decembra t. l. pri

generalnemu zastopni banke „Slavije“ v Ljubljani.

ANTON ZIGOJ

brivec v Trstu, ulica Stadion št. 1 (v bliži g. F. Žitka) se priporoča najlepše slavnemu občinstvu za mnogobrojni obisk. Ima na razpolago vsakovrstne vonjave.

Dr. Rose balzam

za želoce

iz lekarne

B. FRAGNERJA V PRAGI

je že več kakor 30 let občno znano domače zdravilo slast vzbujajočega, prebavljanje pospešujočega in mlo odvajajočega učinka.

Svarilo! Vsi deli anabalaže

imajo zraven stoječo postavno ponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA

Lekarna B. FRAGNERJA pri „črnem orlu“

Praga, na Mali Strani, ogelj Spornerejeve ulice.

Velika steklenica 1 gl., mala 50 kr., po pošti 10 kr. več.

Po pošti razpošilja se vsak dan.

Zaloga v avstro-ogerskih lekarnah.